

Posudek oponenta bakalářské práce oboru Nutriční terapeut

Název bakalářské práce: Stres a funkční poruchy žaludku

Autor práce: Jana Marková

Vedoucí práce: prof. MUDr. Pavel Maruna, CSc.

Oponent práce: doc. MUDr. Martin Vokurka, CSc.

Akademický rok: 2017/2018

Posudek

Bakalářská práce Jany Markové má 74 stran včetně příloh (seznam použitých zkratk, seznam obrázků, použité dotazníky), je standardně a logicky členěna a její globální struktura je adekvátní pro bakalářskou práci. Obrázků je 6, grafů 23 a tabulek 13. V některých ohledech je pak detailní členění příliš frakcionované, což ztěžuje celkový pohled na celou problematiku, hlavně v oblasti diskuse.

Abstrakt a klíčová slova odpovídají obsahu práce.

Volba tématu

Funkční poruchy gastrointestinálního traktu včetně žaludku jsou závažným a nikterak ojedinělým medicínským, ale i psychologickým či společenským problémem. Enterální nervový systém je úzce propojen s CNS a nervové vlivy na činnost GIT jsou zcela zásadní.

Přístup autorky k zadanému tématu i postup zvolený k řešení byl adekvátní.

Téma hodnotím jako obtížné, propojuje se zde velká oblast fyziologie a patofyziologie a hodnocení parametrů v praktické části vyžaduje komplexní přístup. Přístup je originální a zajímavý.

Teoretická část

Autorka čerpá z monografií a článků českých i zahraničních autorů. V seznamu literatury je 41 prací včetně mezinárodních odborných a recentních článků. Citace, odkazy i seznam literatury jsou zpracovány zcela adekvátně.

Teoretická část je zpracována pečlivě, od anatomie a fyziologie k patologickým souvislostem. Popisuje žaludek, následně stresovou reakci a poté se věnuje chorobným stavům.

V teoretické části autorka zmiňuje enterální nervový systém včetně odkazu. S ohledem na poměrně značný rozsah této teoretické části a zaměření práce by mohlo být ENS věnováno více prostoru stejně jako mediátorům (parasymptického) nervového systému a systémovým projevům aktivace parasympatiku, což by tvořilo doplněk k adekvátně popsané roli sympatoadrenálního systému při stresu a podrobně popsané regulaci humorální.

Další nejasností je kapitola 5 (Důsledky chronického stresu na trávicí trakt) – nicméně text v této kapitole popisuje (což je jinak velmi správné) osu mozek-střevo (brain-gut) včetně role mikrobiomu. Vlastní „důsledky stresu“ jsou zmíněny jen krátce a chybí jim trochu hlubší vysvětlení (např. vliv parasympatiku na sekreci). Obecně lze říct, že autorka „preferuje“ popis sympatického nervového systému, což vyplývá z role stresu na GIT, ale obě části ANS je třeba chápat ve vzájemném kontextu.

Formulačně i jazykově text je na velmi slušné úrovni, s ohledem na bakalářskou práci je považuje za vysoce nadprůměrný.

Praktická část

Formulace hypotéz a cílů práce jsou adekvátní. Autorka použila dva přístupy v dotazníkovém šetření – anonymního on-line, jehož se zúčastnilo 100 osob (ne zcela vyvážené z hlediska rozložení věku apod.), a cíleného na pacienty s již diagnostikovaným funkčním onemocněním GIT na IV. interní klinice VFN (5 osob). Šíření prvního dotazníku probíhalo na sociálních sítích, ale z textu není zcela jasné, jestli náhodně či po nějakých zájmových skupinách (dá se vyloučit, že k vyplnění byli ochotnější lidé již „nemocnější“?). Jistě tomu odpovídá i převažující věková kategorie respondentů. Výsledky jsou podrobně zkoumány a analyzovány v abundančních koláčových grafech, považoval bych za přehlednější uvedení rovněž souhrnné tabulky. Zajímavý je údaj o 18 % osobách užívajících psychofarmaka i výskyt poruch u dané skupiny, nicméně zajímavější než jednotlivá procentní zastoupení by byly vztahy k ostatním sledovaným parametrům.

Z obou dotazníkových akcí nelze s ohledem na metodické problémy (zejména počty osob) dělat finální závěry, jednotlivá procentní zastoupení jsou spíše orientační, nicméně celou praktickou část lze považovat za velmi cennou a na úrovni bakalářské práce nadprůměrnou. Autorka je si výše uvedených omezení velmi dobře vědoma a s tímto ohledem vede diskusi. Dá se říci, že předloženou praktickou částí mohl být vytvořen jakýsi základ pro podrobnější studium daného problému na vyšší úrovni a autorka jistě ve své práci prokázala, že bude velmi dobře schopna další výzkumné práce.

Diskuse je v obou částech celkem podrobná, v oblasti rozboru jednotlivých otázek dotazníku velmi kvalitní, ale její členění podle jednotlivých otázek ztěžuje celkový pohled a je mnohdy jen komentářem k výše uvedeným výsledkům. Autorka by se měla pokusit o globálnější charakter diskuse a určité zobecnění s větším zapojením poznatků z jiných studií a s jejich porovnáním. Detailní rozbor jednotlivých procent mají i s ohledem na omezenost základního souboru jen orientační platnost.

Stanovené cíle práce lze nicméně považovat za jednoznačně splněné. Závěr je formulován logicky a přehledně včetně formulace možného budoucího postupu.

Z hlediska bakalářské práce ji i přes uvedené výhrady považuji za velmi zdařilou a prokazující, že autorka zvládla nároky bakalářského studia a zároveň demonstrovala schopnosti k případné budoucí odborné či výzkumné práci v dalším stupni studia i v profesním životě.

Přílohy

Přílohy jsou zpracovány v odpovídající kvalitě.

Formální zpracování práce

Téma práce bylo zpracováno standardním způsobem odpovídajícím úrovni bakalářské práce.

Práce odpovídá normám, zákonným ustanovením a předpisům pro psaní diplomových prací (Opatření děkana č. 10/2010).

Práce odpovídá požadavkům kladeným na diplomovou práci.

Doporučení / nedoporučení k obhajobě: Doporučuji práci k obhajobě.

Práci klasifikuji stupněm výborně

V Praze dne 20. srpna 2018

Oponent bakalářské práce